

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ІМ. О. О. ПОТЕБНІ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою Інституту мовознавства
ім. О. О. Потебні НАН України
«28» листопада 2019 р. протокол № 11

**ПРАВИЛА ПРИЙОМУ
до аспірантури та докторантури
Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
на 2020 рік**

Київ 2019

1. Загальні положення

Проведення освітньої діяльності в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (далі – Інститут) здійснюється відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України № 1111 від 15.09.2016).

Правила прийому до аспірантури та докторантури Інституту на 2020 рік (далі – Правила прийому) розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261; Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2017 році та Положення про Приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10. 2015 р. № 1085 (реєстрація Мінюсту України 04 листопада 2015 р. № 1353/27798); Переліку галузей знань і наукових спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 та наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11. 2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»; постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення»; статуту Інституту.

Правила прийому діють до затвердження відповідних правил на 2021 рік. При необхідності до них вносяться зміни для погодження із законодавчими і нормативно-правовими документами України, відомчими актами НАН України та установчими документами Інституту. Зміни до чинних правил прийому оформлюються у формі додатків, вносяться за ухвалою вченої ради й затверджуються наказом директора.

Інститут оголошує прийом на 2020 рік до аспірантури на здобуття ступеня доктора філософії та до докторантури на здобуття наукового ступеня доктора наук за такими науковими спеціальностями:

Код та найменування галузі знань	Шифр та найменування спеціальності	Ліцензований обсяг (особи)
03 Гуманітарні науки	035 Філологія	5

До аспірантури та докторантури Інституту приймаються громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які проживають на

території України на законних підставах. Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється згідно із законодавством України на підставі:

- міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- угод НАН України про міжнародну академічну мобільність;
- загальнодержавних програм;
- договорів, укладених Інститутом із фізичними або юридичними особами.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистила дисертації або була відрахована достроково, має право на повторний вступ до аспірантури або докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування державі коштів, витрачених на її підготовку, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України № 658 від 26 серпня 2015 року «Порядок відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців»).

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить 4 роки, доктора наук у докторантурі – 2 роки.

2. Вимоги до вступників

2.1. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту за освітнім ступенем «магістр» (освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст»).

2.2. До докторантури на конкурсній основі приймаються особи, які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), опубліковані праці з обраної наукової спеціальності, наукові здобутки, що потребують завершення й оформлення у вигляді дисертації, і які здатні на високому науковому рівні здійснювати фундаментальні та прикладні дослідження.

3. Фінансування підготовки доктора філософії, доктора наук

Фінансування підготовки докторів філософії та докторів наук в Інституті здійснюється за рахунок коштів:

- державного бюджету України (за державним замовленням);
- фізичних чи юридичних осіб (на умовах контракту).

4. Строки та порядок прийому документів, вступних іспитів та зарахування на навчання

4.1. Прийом документів, вступні іспити та зарахування вступників для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук проводяться у строки, визначені розпорядженням Президії НАН України.

4.2. Інформація про строки прийому документів висвітлюються в оголошенні про прийом до аспірантури (докторантури) Інституту, яке розміщується на вебсайті Установи та (за потреби) може надсилатися до профільних установ і навчальних закладів.

4.3. Час прийому документів для вступу до аспірантури та докторантури Інституту :

- понеділок-п'ятниця – з 10.00 год. до 18.00 год.;
- субота, неділя – вихідні дні;
- обідня перерва з 13.00 до 14.00.

Місце подання документів: м. Київ, вул. М. Грушевського, 4, кім. 717 (7-й поверх).

4.4. Строк складання вступних іспитів встановлюється згідно з визначеними розпорядженням Президії НАН України термінами, затверджується наказом директора Інституту та оприлюднюється шляхом розміщення інформації на вебсайті Інституту.

4.5. Вступні іспити з іноземної мови вступники до аспірантури Інституту складають у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України за розкладом, визначеним для наукових установ розпорядженням Президії НАН України.

4.6. Інформація про строки, час і місце проведення вступних іспитів та про строки зарахування до аспірантури Інституту доводиться до кожного зі вступників в індивідуальному порядку в письмовій формі (звичайною або електронною поштою).

4.7. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі про вищу освіту, за рішенням приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування у формі співбесід за затвердженими програмами відповідно до напрямів спеціалізації.

5. Перелік документів, що їх подають вступники

5.1. Вступники до аспірантури подають такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту;
- копію диплома магістра (спеціаліста) з додатками про закінчення закладу вищої освіти із зазначенням одержаної кваліфікації;
- особовий листок з обліку кадрів із фотографією;
- медичну довідку форми 086/о;
- копію сертифіката тестів з іноземної мови рівня не нижче від B2 (за наявності);
- ксерокопії публікацій за спеціальністю (за наявності);
- науковий реферат;
- три фотокартки розміром 3x4 см;

- копію паспорта (сторінки 1–2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»).

Особи, які здобули вищу освіту за кордоном, до копії диплома обов'язково додають свідоцтво компетентного органу про визнання документа про вищу освіту відповідно до вимог «Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України № 504 від 05.05.2015.

Оригінали паспорта (документа, що заміняє паспорт), диплома про вищу освіту, сертифіката тестів з іноземної мови вступник подає особисто.

Подані міжнародні сертифікати з іноземної мови, що засвідчують рівень B2 або вищий, до початку вступних випробувань можуть спрямовуватися для проведення експертизи на відповідні кафедри Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

5.2. Вступники до докторантури подають такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту;
- особовий листок з обліку кадрів з фотокарткою, засвідчений за місцем роботи;
- копію диплома про вищу освіту;
- копію диплома доктора філософії (кандидата наук);
- копію атестата про присвоєння вченого звання (за наявності);
- список наукових праць установленого зразка та додаток до нього із переліком робіт, опублікованих у фахових виданнях за темою дисертації;
- розгорнутий план дослідницької роботи та докторської дисертації;
- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником Інституту літератури, зі згодою бути науковим консультантом вступника в разі його прийому до докторантури;
- висновок двох докторів наук щодо дисертації вступника, з підтвердженням, що робота виконана не менше ніж на 70 %;
- рекомендація вченої ради наукової установи (закладу вищої освіти) (за наявності);
- копію паспорта (сторінки 1–2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»);
- оригінали паспорта (документа, що його заміняє), дипломів про освіту та присудження наукового ступеня, атестата про присвоєння вченого звання вступники подають особисто;
- до диплома доктора філософії, виданого за кордоном, додається нотаріально засвідчений переклад українською мовою.

6. Умови допуску до вступних іспитів для вступу в аспірантуру

6.1. Для проведення прийому до аспірантури створюється приймальна комісія Інституту (далі – Приймальна комісія), головою якої є директор Інституту.

6.2. Вимоги до складу, строків повноважень, обов'язків і умов роботи Приймальної комісії визначаються Положенням про Приймальну комісію Інституту, що затверджується наказом директора Інституту.

6.3. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури виноситься Приймальною комісією за результатами розгляду особової справи та наукового реферату претендента, поданих його наукових праць (за наявності).

Приймальна комісія може призначати співбесіду зі вступником.

Якщо результати співбесіди й розгляд особової справи не дають підстав рекомендувати претендента до вступу в аспірантуру, він (претендент) не допускається до вступних іспитів.

6.4. Приймальна комісія може відмовити вступнику в допуску до складання вступних іспитів до аспірантури в разі неподання в установлений термін усіх або окремих документів.

6.5. Особам, які працюють та які за рішенням Приймальної комісії допущені до складання вступних іспитів до аспірантури, надається довідка для отримання додаткової оплачуваної відпустки з розрахунку 10 днів на кожний іспит згідно зі ст. 216 Кодексу законів про працю України.

7. Організація та проведення вступних іспитів до аспірантури

7.1. Вступники до аспірантури Інституту складають вступні іспити зі спеціальності 035 Філологія (в обсязі відповідної програми освітнього рівня магістра з обраної спеціальності), іноземної мови (в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знань, н-д, англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

7.2. Додаткові вступні випробування для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра, призначаються рішенням Приймальної комісії протягом трьох робочих днів від дня подання документів вступником. Повідомлення про таке рішення надсилається вступникові не пізніше ніж наступного робочого дня після його прийняття.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту й позбавляється права брати участь у конкурсі.

7.3. Оцінка вступного іспиту зі спеціальності (за напрямом спеціалізації) здійснюється за п'ятибальною системою. Вступник, який отримав зі спеціальності оцінку нижче від трьох балів до подальшого складання вступних випробувань та участі в конкурсі на навчання за державним замовленням не допускається.

7.4. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у визначений розкладом час, а також ті, знання яких було оцінене як «незадовільно», до участі в наступних вступних іспитах не допускаються.

7.5. Повторне складання вступних іспитів не дозволяється. Результати вступних випробувань дійсні для вступу до аспірантури протягом одного календарного року.

7.7. Вступні іспити до аспірантури проводяться предметними комісіями в кількості не менше ніж 3 особи, які призначаються наказом директора Інституту з числа провідних науковців – докторів наук і докторів філософії (кандидатів наук).

8. Умови зарахування до аспірантури

8.1. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури Приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника індивідуально.

8.2. Зарахування на загальних підставах проводиться за сумою балів, здобутих під час вступних іспитів.

8.3. У разі одержання однакової кількості балів за результатами складання вступних іспитів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники які:

- отримали вищий бал за результатами складання іспиту з наукової спеціальності;
- мають наукові публікації у фахових виданнях;
- мають сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови за професійним спрямуванням, що підтверджує рівень B2 або вищий;
- мають стаж роботи за фахом.

8.4. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом).

8.5. Прийом на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом) здійснюється в межах ліцензованого обсягу.

8.6. Про рішення приймальної комісії вступника повідомляють протягом п'яти робочих днів від дати прийняття рішення.

8.7. Зарахування до аспірантури проводиться наказом директора на підставі рішення Приймальної комісії.

8.8. Особи, які вступають на навчання до аспірантури за державним замовленням повторно, після їхнього зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету в розмірі, обчисленому в установленому порядку. Аспірант, який не подав зазначеного документа у визначений термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

8.9. Розмір стипендії аспірантам, які навчаються за держзамовленням, встановлюється згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення») та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України.

Особам, що навчаються в аспірантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо, призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод

9. Умови вступу та зарахування до докторантури

9.1. Документи від претендентів для вступу до докторантури за державним замовленням приймаються до кінця квітня року вступу.

9.2. Науковий підрозділ протягом місяця з часу отримання документів заслуховує наукові доповіді претендентів на вступ до докторантури, розглядає розгорнуті плани роботи над дисертацією і шляхом голосування визначає можливість зарахування до докторантури та подає висновки на розгляд ученої ради Інституту.

9.3. Учена рада протягом місяця розглядає висновки відділу про вступника та приймає рішення щодо рекомендації його на навчання в докторантурі та щодо наукового консультанта з числа наукових працівників зі ступенем доктора наук із відповідної спеціальності.

9.4. У випадку планування навчання особи за рахунок коштів державного бюджету України (за державним замовленням) довідка про вступника, як імовірного претендента на навчання в докторантурі, у визначені НАН України терміни надсилається до Президії НАН України у складі пакету документів, які подаються на участь у відборі виконавців державного замовлення на підготовку наукових кадрів відповідно до вимог розпорядження Президії НАН України № 409 від 14.06.2013.

9.5. Рішення ученої ради про рекомендацію на навчання в докторантурі затверджується й оформлюється наказом директора Інституту лише після

надходження розпорядження Президії НАН України, яким визначені квоти для установи на навчання в докторантурі за держзамовленням на відповідний рік.

9.6. У разі надходження документів і позитивних рішень ученої ради від більшої кількості осіб, аніж виділені квоти на навчання в докторантурі за державним замовленням на поточний рік, вибір претендентів, відповідно до квоти, здійснюється вченою радою (таємним чи відкритим голосуванням – за вибором ученої ради).

9.7. Вступники до докторантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних і фізичних осіб (за контрактом).

9.8. Усі документи вступників до докторантури, разом із відповідно оформленими рішеннями вченої ради, передаються до відділу кадрів та аспірантури.

9.9. Про зарахування або про відмову в зарахуванні до докторантури вступник повідомляється в п'ятиденний термін із дня прийняття рішення.

9.10. Особи, які вступають на навчання до докторантури за державним замовленням повторно, після їхнього зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету. Докторант, який не подав зазначеного документа у визначений термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

9.11. Розмір стипендії докторантам, які навчаються за держзамовленням, установлюється згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України № 882 від 12 липня 2004 р. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення» від 28 грудня 2016 р.) та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України. Особам, що навчаються в докторантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо, призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод.

Голова вченої ради
доктор філол. наук, проф.

Б. М. Ажнюк

Учений секретар

М. І. Вакулич